

Ukrainan presidentti Volodymyr Zelenskyi Pariisissa 16. huhtikuuta 2021.

KORRUPTIO
24.4.2021

TEKSTI
TUULA KOPONEN

Venäjä pani Ukrainan koomikkopresidentin tämän uran kovimpaan tulikokeeseen – eikä se mennyt hyvin

Volodymyr Zelenskyi nousi valtaan kansan palvelijana. Nyt näyttävät vesittyvän niin lupaukset sodan lopettamisesta kuin korruption kitkemisestäkin.

KUN poliittisesti kokematon koomikko-juristi **Volodymyr Ze**[...] entiksi huhtikuussa 20[...] politiikassa oliv[...]

Vaalivoitto oli [...] ella kierroksella 73 [...] vastaehdokkaa[...] **ko** jäi käytännössä nu[...]

Nyt kaksi vuott[...] ovat joutuneet myö[...] Zelenskyistä pe[...] an *Kansan palveli*[...]

Komediasarjassa Zelenskyi näytteli umpirehellistä ja vaatimatonta opettajaa, josta puolivahingossa tuli Ukrainan presidentti. Sarjassa irvailtiin Ukrainan korruptiota ja sisäpolitiikkaa. Sen sijaan synkemmät aiheet, kuten sota Itä-Ukrainassa tai Krimin valtaus, sivuutettiin.

Tutkijat **Arkady Moshes** ja **Ryhos Nizhnikau** Ulkopoliittisesta instituutista sanovat, ettei Zelenskyi ole onnistunut toteuttamaan lupauksiaan esimerkiksi korruption kitkemisen, oikeusjärjestelmän ja talouden osalta. Lännen ja ukrainalaisten pettymykseksi käymässä on täysin päinvastoin.

”Muutosten sijasta Zelenskyi on ryhtynyt hyödyntämään maan yhteiskuntapoliittista järjestelmää omiin tarkoituksiinsa”, tutkijat kirjoittavat uusimmassa analyysissään.

Myös Zelenskyin rohkein lupaus eli Itä-Ukrainan sodan lopettaminen on vesittymässä. Venäjä keskitti huhtikuussa sotakoneistoaan Ukrainan rajoille. Kriisi jäi kytemään, vaikka Venäjä ilmoitti ”yllätyssotaharjoituksen” olevan ohi ja vetävänsä ainakin osan joukoistaan takaisin tukikohtiinsa.

MUUTAMAN kuherruskuukauden jälkeen Volodymyr Zelenskyi putosi monen ukrainalaisen silmissä samaan kastiin kuin muutkin ukrainalaispoliitikot.

Politiikka ja bisnes ovat Ukrainassa kietoutuneet yhteen, eikä Zelenskyikään näytä olevan poikkeus. Hän sai moitteita lupaustensa hylkäämisestä jo heti virkakauden alussa, sillä hän nimitti hallintoonsa asiantuntijoiden sijasta omia ystäviään ja liikekumppaneitaan.

Käännekohtana pidetään kuitenkin maaliskuuta 2020, jolloin Zelenskyi yllättäen mylläsi koko hallituksen. Osalla uusista ministereistä on yhteydet **Viktor Janukovitšin** aikaiseen valtakoneistoon. Janukovitš sai tammikuussa 2019 tuomion maanpetoksesta, koska hän yritti tukahduttaa väkivalloin kansannousun 2014.

”Zelenskyin uudet ihmiset ovat tehneet tyhjiksi kaikki aiemmat tulokset”, varoitti vanhempi tutkija **Anders Åslund** Atlantic Council -ajatushautomosta jo kesällä 2020.

”Näyttää siltä, että tarkoituksena on palauttaa korruptio, ja oligarkit ovat kehityksen taustalla. Kaikki tuhotaan.”

Zelenskyi muutti asumaan valtion omistamaan 4 000 neliön residenssiin, jonka oli luvannut muuttaa lasten kesäleirikeskukseksi.

ZELENSKYI oli ennen politiikkaan tuloaan paitsi suosittu näyttelijä ja tunnettu käsikirjoittaja myös menestyvä media-alan yrittäjä. Hän oli varakas, vaikka hänen bisneksensä olivat näpertelyä suklaatehtailija ja miljardööri **Petro Porošenkon** liikevoittoihin verrattuna.

Presidenttikaudella Zelenskyin omaisuus on karttunut.

Tuoreimman varallisuusilmoituksensa mukaan hän omistaa vaimonsa kanssa muun muassa seitsemän asuntoa ja kuusi luksuskelloa. Pankkitileillä heillä on 700 000 dollaria sekä lisäksi käteisenä 650 000 dollaria.

Summat ovat tavanomaisia Ukrainan poliittisen eliitin keskuudessa.

Vuosi vaalivoittonsa jälkeen Zelenskyi muutti asumaan valtion omistamaan 4 000 neliön residenssiin Kiovan kupeessa, vaikka kampanjassaan hän oli luvannut muuttaa rakennuksen lasten kesäleirikeskukseksi.

Zelenskyin vuosipalkka presidenttinä on vaatimaton, runsaat 12 000 dollaria. Ukrainalaisten keskipalkka joulukuussa 2020 oli 515 dollaria kuukaudessa.

Ukrainassa poliitikot joutuvat rikosoikeudelliseen vastuuseen omaisuutensa salaamisesta vain, jos piilotettua varallisuutta on yli 325 000 dollarin arvosta. Sen alle jäävän omaisuuden pimittämisestä selviää 1 800 dollarin sakolla.

LOKAKUUSSA 2020 pidetyt paikallisvaalit vahvistivat sen, mitä mielipidekyselyt olivat enteilleet jo pitkin vuotta.

Zelenskyin perustama *Kansan palvelija* -puolue (*Sluha Narodu*) kärsi niissä jättitappion. Se sai vain 15 prosenttia kaupunkien valtuustopaikoista, kun vielä heinäkuussa 2019 presidentin puolue oli napannut enemmistön eli 254 edustajaa 424-paikkaiseen parlamenttiin.

Joulukuussa 2020 tehty mielipidekysely antoi Zelenskyille murskaavan tuomion. Lähes puolet kyselyyn vastanneista oli sitä mieltä, että presidentti Zelenskyi oli Ukrainassa vuoden 2020 ”suurin pettymys”.

Zelenskyi ja hänen puolueensa ovat menettäneet äänestäjiä nimenomaan Venäjä-mielisille, jotka ovat ottaneet johtopaikan gallupeissa.

VOLODYMYR Zelenskyi on kotoisin idästä, sotaa käyvään Donetskin alueeseen rajautuvalta Dnipropetrovskin alueelta. Hän on taustaltaan venäjänkielinen, mutta puhuu sujuvasti myös ukrainaa.

Ukrainalaiset uskoivat, että taustansa ansiosta Zelenskyillä olisi edeltäjäänsä paremmat mahdollisuudet lopettaa Itä-Ukrainan sota.

Venäjä ei kuitenkaan ole hellittänyt otettaan Itä-Ukrainasta. Vankien vaihtaminen syyskuussa 2019 on jäämässä Zelenskyin tärkeimmäksi saavutukseksi konfliktin ratkaisussa.

Rauhan sijasta Zelenskyi joutui kovimpaan tulikokeeseen kaksivuotisella urallaan. Sotaharjoituksen varjolla Venäjä näytti, että muutamassa viikossa se pystyy mobilisoimaan 110 000 sotilasta ja valtavan määrän sotakalustoa Itä-Ukrainan rajoille ja Krimille.

Hätäpäissään Zelenskyi pyysi Natoa nopeuttamaan Ukrainan jäsenyysprosessia ja ehdotti EU:lle, että unioni asettaisi uusia pakotteita Venäjälle. Hän myös ehdotti presidentti **Vladimir Putinille** tapaamista kriisialueella Donbasissa.

Putinin vastaus paljastaa, että pikaista tapaamista on turha odottaa.

”Jos puhumme maiden kahdenkeskisistä suhteista, kaikin mokomin. Voimme tavata milloin tahansa Moskovassa”, Putin sanoi toimittajille 22. huhtikuuta.

”Mutta jos Zelenskyi haluaa ratkaista Itä-Ukrainan taisteluista johtuvat ongelmat, hänen on ensin keskusteltava niistä Donetskin ja Luhanskin paikallisjohtajien kanssa.”

Lue myös

Ihmiset siirsivät EU:sta rahaa jo yli 43 miljardia euroa – Suomessa summa on kasvanut hitaasti

Yhdysvalloilla on Jemenissä vain huonoja vaihtoehtoja

Pandemioihin varautuminen jumittui riitoihin

Israelia syytetään kansanmurhasta – Tästä kansainvälisen oikeuden käsittelyssä on kyse

AVAINSANAT KORRUPTIO UKRAINA UKRAINAN SOTA VENÄJÄ VOLODYMYR ZELENSKYI

